

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 10P/66/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214217675
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Erika Szalaiová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2015:2214217675.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda pred sudkyňou Mgr. Erikou Szalaiovou vo veci starostlivosti o malol. dieťa: P. M., G.. XX.XX.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede, dieťa rodičov: otec - B. M., G.. XX.XX.XXXX, K. V. XXX/XX, U. a matka - B. M., G.. XX.XX.XXXX, E. XXXX/X, E. o návrhu matky o zníženie výživného a o návrhu otca o zvýšenie výživného takto

rozhodol:

Súd návrh matky o zníženie výživného zamietla.

Súd návrh otca o zvýšenie výživného zamietla.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Otec maloletého dieťaťa navrhol zvýšiť výživné na malol. dieťa a to podaním zo dňa 20.11.2014 kde žiadal zvýšenie výživného na sumu 200,-€ mesačne.

Kolízna opatrovníčka žiadala návrh matky v celom rozsahu zamietnuť.

Súd vo veci vykonal dokazovanie vypočutím matky, kolízneho opatrovníka, otca, oboznámil sa s pripojenými listinnými dôkazmi a to obsahom spisu tunajšieho súdu 10P 25/2014, 8P 86/2013, 9P 44/2010, 6P 103/2006, 7P 72/2004, písomným podaním otca ako na č.l. 9, správou sociálnej poisťovne ako na č.l. 15-16, 50, 55-57, správou Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Dunajskej Strede ako na č.l. 17, 18, zmluvou o výkone osobnej asistencie ako na č.l. 27, zrušením zmluvy o výkone osobnej asistencie ako na č.l. 28, potvrdením Union zdravotnej poisťovne ako na č.l. 30, potvrdením o zdaniteľných príjmoch fyzickej osoby ako na č.l. 31, 32, na matku za rok 2014, potvrdením Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Dunajskej Strede o poberaní dávky v hmotnej núdzi ako na č.l. 33, nájomnou zmluvou ako na č.l. 38, rozhodnutím Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Dunajskej Strede ako na č.l. 36, dohodou o pracovnej činnosti ako na č.l. 47, oznámením úradu práce, soc. vecí a rodiny v Dunajskej Strede ako na č.l. 48, 49, lustráciou v sociálnej poisťovni na otca ako na č.l. 53, správou RELAD spol. s r.o. ako na č.l. 61 a ustálil nasledovný skutkový stav veci:

Matka malol. dieťaťa v návrhu ako aj na ústnom pojednávaní uviedla, že žiada zníženie výživného na malol. dieťa od 01.08.2014 a to z dôvodu, že od 14.07.2014 nemala žiadne príjem a je na bezplatnej predĺženej materskej dovolenke. Poukázala na tú skutočnosť, že okrem malol. P. má ešte jedno malol. dieťa a to malol. P. E., na ktorého má výdavky nakoľko platí 22,-€ do škôlky, keďže dieťa navštevuje škôlku od septembra 2014, okrem toho platí 4,50 €. Na stravu potrebuje mesačne 200,-€, na jeho ošatenie 20,-€ mesačne. Uviedla, že pre malol. syna potrebuje mesačne 150,-€. Poukázala ďalej na tú skutočnosť, že má úver čo spláca v mesačných splátkach po 36,-€ mesačne, keďže kúpila posteľ pre malol. dieťa. Uviedla, že dala si vymalovať byt, mala nedoplatok na nájomnom. Má ďalší úver od Providentu vo výške 400,-€ čo platí týždenne vo výške 11,-€, ďalšie dve menšie úvery, ktoré spláca po 10,-€, pričom výška úveru bola vo výške 300-400 €. Túto sumu zobrala z dôvodu, aby jeho priateľ mohol

ísť pracovať do P.. Je vyučená ako mechanik elektronických zariadení. Na mobilný telefón platí mesačne 6,-€. S otcom malol. dieťaťa žije v spoločnom byte kde platí na dvojizbový byt 140,-€ mesačne, zálohu na plyn 40,-€ mesačne ako aj 40,-€ zálohu na elektrinu. Uviedla, že mala nedoplatok na nájmomnom, a táto suma už bola uhradená. Poukázala na to, že nevie súdu presne uviesť, akú sumu potrebuje mesačne na stravu a ošatenie. Uviedla ďalej, že mala zmluvu o výkone osobnej asistencie ktorá bola uzavretá na dobu neurčitú s účinnosťou od 09.01.2015 pričom táto zmluva bola zrušená dňa 28.02.2015. Poukázala ďalej na tú skutočnosť, že bol vyradený jeho druh z evidencie uchádzačov o zamestnanie z dôvodu, že mal ponúknutú prácu, musel tam ísť piatok 16.10.2014 a keď sa vrátil naspäť na úrad práce zistil, že tam pracujú len do 12,00 hod. a keďže meškal bol vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie, o tom dostal rozhodnutie proti ktorému bolo podané odvolanie. Jej druh je teraz zapísaný v zozname uchádzačov o zamestnanie a vybavuje si živnostenské oprávnenie, pričom od júna 2014 je už živnostníkom. Žiadala znížiť výživné od 01.08.2014 na sumu 40,-€ mesačne.

Otec malol. dieťaťa uviedol, že je zamestnaný, má príjem 450,-€ mesačne. Uviedol, že mu je už jedno, čo žiada matka, a nech už ich nechá v pokoji žiť. Robí údržbára vo firme R. G. C. R. Z. V. A.. Uviedol, že malol. dieťa navštevuje strednú školu v C., kde študuje grafiku. Malol. dieťa býva na priváte, kde platí mesačne 80,-€. Do školy treba zaplatiť školské potreby a na obedy mesačne potrebuje 24,-€. Presne nevedel súdu uviesť, akú sumu potrebuje malol. dcéra na ošatenie a taktiež nevedel súdu uviesť, že koľko potrebuje malol. dcéra na cestovné. Uviedol, že žijú v rodinnom dome, kde platí zálohu na elektrinu vo výške 150,-€ a kúria drevom. Operovali ho na chrbticu a ďalšiu operáciu už nedovoliť a v takomto stave pracuje. Je invalidný dôchodca a má príjem 160,-€ ako invalidný dôchodca žijú z invalidného dôchodku a z jeho zárobku. Poukázal na tú skutočnosť, že s matkou malol. dieťaťa boli 14 rokov manželia. Jeho syn býva s ním, ktorý taktiež nie je zamestnaný, pričom ich spoločný syn má 23 rokov. Podaním zo dňa 20.11.2014 otec malol. dieťaťa uviedol, že nesúhlasí so znížením výživného na malol. P. ale naopak navrhuje zvýšenie na 200 € mesačne. Poukázal na tú skutočnosť, že malol. P. začala v septembri 2014 navštevovať SOU v C., čím sa zvýšili náklady na starostlivosť o malol. dieťa. Uviedol, že od tej doby, čo bolo naposledy určené výživné sa zmenila aj jeho situácia. V čase písomného podania bol práceneschopný a to od decembra 2013 s vážnymi zdravotnými problémami a mal podanú žiadosť o priznanie invalidného dôchodku, keďže jeho práceneschopnosť naďalej trvá. Poberá len nemocenské dávky, čoho dôsledkom je zníženie príjmov. Má za sebou operáciu chrbtice a na budúci rok ho po absolvovaní kúpeľnej liečby čaká minimálne jedna operácia. Jeho zdravotný stav a trvajúca PN neumožňujú návrat do zamestnania a zvýšiť tak svoj príjem. Čo sa týka návrhu matky uviedol, že matka v návrhu uviedla, že nemá žiaden príjem, avšak on má o tom vedomosť, že vykonáva prácu načierno z ktorej má príjem. Je si vedomý aj toho, že matka sa stará o svojho malol. syna, avšak ten má aj otca, ktorý sa podieľa na jeho výchove aj po finančnej stránke. Je presvedčený, že je jej povinnosťou rodiča postarať sa o svoje obe deti v rovnakej miere, nakoľko sa však na výchove svojej dcéry nepodieľa iným spôsobom ako platbou výživného, mala by si tento záväzok plniť v plnej miere. Matka však súdom určené výživné platí nepravidelne a nie v plnej výške. Z tohto dôvodu sa obrátil na exekútorku na M.. C. A., ktorá v exekučnom konaní vymáha dlžné výživné. Uviedol, že musí žiaľ konštatovať, že snahou matky nie je zníženie tohto dlhu ale jeho neustále zvyšovanie a jej súčasný návrh na zníženie výživného považuje za prvý krok v jej snahe vyhnúť sa k plateniu výživného na malol. P. v plnej miere. Žiadal návrh matky v celom rozsahu zamietnuť.

Kolízna opatrovníčka navrhla súdu návrh matky v celom rozsahu zamietnuť.

Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

Podľa § 62 ods. 3 Zák. o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 veta prvá Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

Podľa § 62 ods. 5 veta prvá Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

Podľa § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery.

Vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinných vzťahov- je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, ktorej účelom je zabezpečiť pre svojich členov uspokojovanie

materiálnych potrieb a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Jednotlivé druhy vyživovacej povinnosti sú dané kogentne a nemožno ich vykladať rozširujúco. Systém vyživovacích povinností predstavuje mechanizmus, ktorý má v rámci blízkych príbuzenských vzťahov zabezpečiť, že žiadna osoba nezostane bez prostriedkov na výživu, pokiaľ je v možnostiach a schopnostiach blízkych príbuzných túto osobu živiť. Najdôležitejšími vyživovacími povinnosťami sú vyživovacia povinnosť rodičov k deťom.

Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom tak predstavuje jeden z dvoch základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb spoločnosti - deťom. Povinnými subjektmi sú rodičia dieťaťa - t. j. matka a otec. Právo dieťaťa na výživu voči rodičom vzniká jednoznačne najskôr narodením, ustanovenia § 7 ods. 1 druhej vety OZ nemožno použiť. Momentom oddelenia živého dieťaťa od tela matky (pôrodom) vznikne ex lege obom rodičom povinnosť (§ 28) starať sa sústavne a dôsledne o výživu svojho maloletého dieťaťa v miere danej odseku 2 tohto paragrafu.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Kedy nastane takýto faktický stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery a podobne.

Vyživovacia povinnosť rodičov sa pri rozhodovaní posudzuje vždy samostatne pre každého z nich. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť podľa odseku 4 § 62 ZR-. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení napríklad bývania (povinný poskytuje oprávnenému bývanie), alebo stravovania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhradzovanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení (bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a podobne) a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd. Platobné miesto pre plnenie výživného závisí od skutočnosti, ako je zabezpečovaná osobná starostlivosť o dieťa. Ak je dieťa zverené do výlučnej osobnej starostlivosti jedného rodiča, potom je platobným miestom tento rodič, pričom súd môže určiť povinnosť plniť mu výživné do rúk (v hotovosti alebo poštovou poukázkou) alebo na účet, ktorý môže v rozhodnutí uviesť.

Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisia, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Jednoznačne tak životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Miera životnej úrovne je objektívne zistiteľná rôznymi dôkazmi. Môže ju preukazovať napr. výška mesačných nákladov rodiča, a to v súhrne, ale aj jednotlivé položky. Smerodajnou môže byť výška tých položiek, ktoré nie sú pre život nevyhnutné a ktoré signalizujú prebytok finančných prostriedkov (účty za mobilný telefón, účty za internet, dovolenky, pohonné hmoty do auta, poisťky, sporenie a podobne). Signifikatnou môže byť tiež prevzatého hypotekárneho úveru, pretože nie je pravdepodobné, že peňažný ústav poskytne vyšší hypotekárny úver záujemcovi, ktorý dostatočne nepreukáže schopnosť splácať ho v určenej výške. Pri skúmaní položky úveru je tiež dôležité zistiť, na aký účel bol úver poskytnutý (napr. kúpa domu, bytu a podobne), na aké obdobie boli splátky spočítané, akú časť kúpnej ceny poskytol rodič zo svojich prostriedkov atď. nezanedbateľnú výpovednú hodnotu má skutočnosť, na akom motorovom vozidle rodič jazdí, aké sú mesačné náklady na toto vozidlo (nájom, leasing, poisťky, servis a podobne), kde býva, aké má koníčky, či sú finančné náročné, alebo nie a podobne. Hospodárenie rodiča by malo byť preukázané dostatočne transparentne.

Pokiaľ rodič argumentuje tým, že jemu samému prispievajú na úhradu jeho potrieb rodičia alebo tretie osoby (manžel, druh), teba vziať do úvahy, či sa rodič sám dokázal oprostíť finančných potrieb, ktoré už nedokázal uhradiť, alebo si ich ponechal, len úhradu presunul na svojich rodičov resp. tretej osobe. Vodiacou zásadou na strane povinného je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Pokiaľ je životná úroveň rodičov nízka a nemajú možnosť ju zvyšovať - je nevyhnutné obmedziť nároky dieťaťa a prispôbiť ich takejto životnej úrovni. Zákon totiž neustanovuje rodičom povinnosť zvyšovať životnú úroveň dieťaťa. Rozdielnosť životnej úrovne oboch rodičov sa premieta do výšky vyživovacej povinnosti toho z nich, s ktorým dieťa nežije v spoločnej domácnosti.

Ak dieťa žije s rodičom, ktorého životná úroveň je porovnateľne nižšia než životná úroveň druhého rodiča, potom možno zaviazat povinného rodiča aj na plnenie všetkých preukázaných oprávnených potrieb dieťaťa, pričom súd bude vychádzať z predpokladu, že druhý rodič plní svoju vyživovaciu povinnosť formou osobnej starostlivosti a uspokojovania bytových potrieb dieťaťa. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia. Tento však treba

pri posudzovaní ďalej modifikovať možnosťami rodiča, ktoré rozširujú reálne dosahovaný zárobok o subjektívnymi vlastnosťami podmienené možnosti (fyzická zdatnosť, vzdelanie, zdravotný stav, pracovné ponuky, časový priestor, prax, skúsenosti v odbore a podobne). Možnosti rodiča ovplyvňujú ak objektívne okolnosti (dopyt na trh práce). Pre posúdenie možnosti a schopností povinného rodiča, teda nie sú rozhodujúce jeho skutočne zárobkové pomery, ale jeho reálne zárobkové (prípadne aj majetkové) možnosti, dané okrem iného jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom základných vedomostí, pracovných skúseností a podobne.

Majetkové pomery rodiča možno preukázať výpismi z listov vlastníctva nehnuteľností, technickým preukazom (motorového vozidla), resp. inými dôkazmi, ktoré sú spôsobilé osvedčiť stupeň majetkového zabezpečenia rodiča.

Príjem rodiča predstavuje tiež odmena za práce nadčas, pri ktorej však treba zohľadniť do určitej miery tiež zvýšenie osobitné vypätie rodiča a skutočnosť, že s prácou s prácou nadčas nemožno dlhodobo počítať, ako s oblikatorným činiteľom zvyšovania vlastného príjmu. Do príjmu rodiča v pracovnom pomere sa zohľadnia aj benefity z pracovného pomeru ako sú diéty alebo poskytnuté finančné náhrady za auto, resp. mobilný telefón tak, že si ich súd započíta ako faktory, určujúce životnú úroveň rodiča.

Schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča treba posudzovať vždy komplexne - najlepším ukazovateľom je práve životná úroveň rodiča. Ani túto však nemožno absolutizovať, pretože ak rodič má dostatočné majetkové pomery na to, aby dieťaťu zabezpečil vyššiu životnú úroveň, avšak sám svoje potreby obmedzuje, odopiera si a šetrí, potom treba pri hodnotení dôkazov vychádzať z možnosti životnej úrovne rodiča a nie jej reálneho stavu.

Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Musí sa prv urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku (ustanovenia § 154 ods. 1 O.s.p.).

Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bol jednoznačne určiteľná. Náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojenie jeho potrieb. Medzi tie základné patrí bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogeria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady, súvisiace s plnením školské dochádzky, preprava dieťaťa, poplatky za záujmovú činnosť, prípadne primerané náklady na mobilný telefón.

Pokiaľ to životná úroveň rodiča dovoľuje, treba zohľadniť tiež náklady na voľnočasové aktivity, dovolenky, výlety, detské tábory, lyžiarsky kurz a podobne tak, aby sa deti podieľali na výhodách vyššej životnej úrovne rodičov. Práve pri posudzovaní otázky, čo súd zahrnie do oprávnených nákladov na dieťa, sa navyiac prejaví porovnanie životnej úrovne rodičov a dieťaťa. Pokiaľ napr. rodič pravidelne opakovan v roku trávi dovolenku v zahraničí, má dieťa právo zdieľať s ním jeho životnú úroveň a teda tento rodič buď dieťa berie so sebou, alebo dieťa so sebou na dovolenky neberie, a vznikne mu povinnosť prispievať na náklady dieťaťa na dovolenku, ktoré vynaloží za dieťa druhý rodič. Položky, ktoré sa pravidelne mesačne opakujú (strava, mobilný telefón, električka), ale aj tie, ktoré sa opakujú pre vážnu väčšinu v mesiacoch roku (družina, školné, stravné, poplatky za záujmovú činnosť dieťaťa a podobne) možno uviesť v konkrétnej výške aktuálne za mesiac.

Avšak ani určenie výšky výživného na spotrebné náklady dieťaťa nie je bezhraničné. Za súčasného právneho stavu nemožno priznať spotrebné mesačné výživné vo výške vyššej, než sú preukázané náklady na dieťa, a to ani v prípade, ak to pomery rodiča dovoľujú. Možno však - ak to pomery (možnosti, schopností a majetok) zaviazaného rodiča odôvodňujú, určiť okrem povinnosti platiť spotrebné výživné aj povinnosť plniť splátky výživného, určeného na tvorbu úspor, podľa ustanovenia § 63 ods. 3 ZR. Toto výživné má slúžiť na tvorbu úspor dieťaťa tým, že sa budú prostriedky zasielané povinným rodičom kumulovať na osobitnom účte maloletého, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Akékoľvek nakladanie s týmto nespotrebovateľným výživným maloletého je neprípustné bez súhlasu súdu. Môže byť použité výlučne pre potreby dieťaťa. Nesmie sa použiť na zvyšovanie životnej úrovne celej rodiny, a to ani výnosy z neho, pretože je osobitným majetkom maloletého oddelením od majetku spravovaného podľa § 32. Osobitosť tohto majetku je daná spôsobom jeho tvorby. Právo na výživné je výlučným osobným právom oprávneného dieťaťa, jeho smrťou zaniká, je neprevoditeľné a nescudziteľné.

Po stanovení konkrétnej výšky priemerných mesačných nákladov na dieťa môže súd pristúpiť k druhému kroku, ktorým je určenie miery, ktorou sa na stanovených mesačných nákladoch bude podieľať každý z rodičov. Toto určenie závisí od viacerých faktorov. Na strane každého povinného sú to v prvom rade jeho zárobkové schopnosti a možnosti, majetkové pomery, životná úroveň, počet iných vyživovacích povinností a ich výška, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a

starostlivosťou o domácnosť, ktorej je dieťa členom, plnenie vyživovacej povinnosti aj vecnými plneniami nad rámec určeným súdnym rozhodnutím.

Z uvedeného vyplýva, že miera vyživovacej povinnosti rodičov k tomu istému dieťaťu nemusí byť rovnaká. Je nutné porovnať uvedené faktory u oboch rodičov navzájom a zohľadniť tiež osobnú starostlivosť o dieťa, prípadne starostlivosť o spoločnú domácnosť.

Po porovnaní všetkých kritérií u oboch rodičov súd rozdelí náklady na dieťa medzi rodičmi tak, že jednému z nich (ktorému nebude dieťa zverené do osobnej starostlivosti) určí výživné. Výživné je peňažná forma plnenia vyživovacej povinnosti. Povinný rodič ho bude platiť dieťaťu do rúk oprávneného rodiča, ktorý je povinný použiť ho na úhradu potrieb dieťaťa. Nie je vylúčené, aby povinný rodič prispieval aj nad rámec takto určeného výživného, avšak zákonnú povinnosť nemá.

Z uvedeného je zrejmé, že určenie výšky výživného je individuálne v každom jednom prípade, paušálne určenie výšky výživného percentuálnou sadzbou z preukázanej príjmu povinného rodiča náš zákon nepozná.

Pri stanovení miery povinnosti každého rodiča podieľať sa na výžive dieťaťa sa uplatňuje množstvo faktorov. Zákona priamo prikazuje súdu (dikcia „prihliada sa“) zohľadniť skutočnosť, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Osobná starostlivosť nie je zohľadňovaná len vo vzťahu k maloletým deťom. Miera prihliadnutia je ponechaná na úvahu súdu a bude závisieť najmä od veku, zdravotného stavu, potrieb dieťaťa, od jeho schopností a možností podieľať sa osobnú pomocou na uspokojovaní vlastných potrieb (§ 43 ods. 2, 3 ZR).

Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich vlastných potrieb. Zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča alebo iné potreby. Súdy nemajú povinnosť konkrétne skúmať otázku výšky životných nákladov rodiča, o vyživovacej povinnosti, ktoré sa koná. Pokiaľ súd vyzve povinného rodiča, aby predložil doklady o svojich výdavkoch, môže tento dôkaz slúžiť skôr na stanovenie jeho životnej úrovne, avšak nie ako dôkaz, že rodič nemá dostatok finančných prostriedkov na to, aby plnil primeranú vyživovaciu povinnosť voči svojmu dieťaťu.

Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohlo o veci opakovane rozhodnúť, je zmena pomerov. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov podľa odseku 3 tohto ustanovenia. Na strane povinného môže byť takouto zmenou strata zamestnania, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov a podobne. Na strane oprávneného sú takými okolnosťami napr. nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti žiť sa sám, zmena potrieb u školopovinných detí zväčša prechod na iný stupeň školskej dochádzky, zmena majetkových pomerov a podobne. Až v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť výšky vyživovacej povinnosti. Zmena výšky výživného alebo jeho úplné zrušenie je možné najskôr od času, keď došlo k zmene pomerov. Túto skutočnosť má súd objektívne zistiť. Zmena pomerov musí byť preukázaná ku dňu vyhlásenia rozhodnutia o zmene.

Súd z výsledkov vykonaného dokazovania mal jednoznačne za preukázané, že naposledy bolo určené výživné na mal. P. rozsudkom tunajšieho súdu č. 8P 86/2013 zo dňa 27.08.2013 v sume 60,-€ mesačne. Podľa udania matky od tej doby sa zmenili pomery. Matka v návrhu uviedla, že žiada zníženie výživného, nakoľko od poslednej úpravy výživného došlo k zásadnej zmene pomerov na jej strane, pričom žiadala znížiť výživné od 01.08.2014 na sumu 40,-€ mesačne. Otec malol. dieťaťa k návrhu matky uviedol, že žiada zvýšenie výživného, nakoľko sa zmenili pomery, keďže malol. dieťa navštevuje už strednú školu a má zvýšené výdavky na malol. dieťa.

V danom prípade súd poukazuje na tú skutočnosť, že pri určení výživného súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako súd súd prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný sám na seba berie (§ 75 ods. 1 zákona o rodine).

V zmysle ustanovenia § 76 ods. 1 zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

V danom prípade súd poukazuje na tú skutočnosť, že z vyššie citovaných ustanovení zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživnom oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba základné nároky dieťaťa, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotným, kultúrnymi a závisia predovšetkým veku, zdravotného stavu, schopnosti žiť sa sám, schopnosti starať sa sám o seba a podobne. Na

strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako vyživovacia povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane dieťaťa je nevyhnutné prihliadnúť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť aj majetkové pomery oboch rodičov.

Podľa predložených dokladov a podľa udania matky malol. dieťaťa súd zistil, že matka je bez pracovného pomeru. Z potvrdenia úradu práce, soc. vecí a rodiny zo dňa 03.08.2015 súd zistil, že matka dňom 14.07.2014 bola vyradená z evidencie ÚOZ na vlastnú žiadosť z dôvodu starostlivosti o dieťa do 10 rokov veku. Matka vykonávala zárobkovú činnosť na základe dohody o pracovnej činnosti od 10.03.2014 do 25.05.2014. V období od 01.08.2013 bola vedená v evidencii OUZ, od 01.03.2014 do 13.07.2014 a počas vedenia v evidencii nemohli sprostredkovať vhodné miesto v profesii mechanik elektronických zariadení. Čo sa týka druhu matky podľa oznámenia Úradu práce, soc. vecí a rodiny v V. A. (č.l. 49) naposledy bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie v dobe od 01.08.2013 do 18.05.2014 a 16.09.2014 do 24.05.2015.

Čo sa týka otca malol. dieťaťa súd zo správy sociálnej poisťovne (č.l. 15) zistil, že otec malol. dieťaťa bol dočasne práceneschopný od 06.12.2013 do 14.12.2014. Za toto obdobie bola mu vyplatená suma vo výške 4221,80 €. Otec poberá invalidný dôchodok vo výške 171,80 €. Za obdobie od 09/13 do 09/15 otec mal priemerný mesačný zárobok vo výške 437,52 €. Matka malol. dieťaťa za obdobie od 09/13 do 02/2014 mala zárobok vo výške 1044,53 €. Za obdobie od 03/2014 do 05/2014 vykonávala prácu na základe dohody o pracovnej činnosti s pravidelným príjmom u LURNIA s.r.o., kde mala zárobok za toto obdobie spolu vo výške 90,-€, za obdobie od 10/14 - 12/14 vykonávala prácu na základe dohody o vykonaní práce kde mala pravidelný príjem za toto obdobie spolu vo výške 222,54 €, od 01/2015 do 31.10.2015 taktiež na základe dohody o pracovnej činnosti s pravidelným mesačným príjmom u firmy RELAD spol. s r.o. mala príjem vo výške 133,23 €. Matka teda mala za obdobie od 09/13 do 09/2015 príjem vo výške 1490,30 €, pričom súd zo správy Úradu práce, soc. vecí a rodiny Dunajskej Strede zistil, že bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 01.03.2014 do 13.07.2014, pričom zo správy (č.l. 18) súd ďalej zistil, že v období od 01.09.2013 do 05.02.2015 sa v ponuke voľných pracovných miest vyskytli miesta v odbore účtovníctvo aj iná nekvalifikovaná práca. Súd v danom prípade poukazuje teda na potvrdenie Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Dunajskej Strede zo dňa 05.02.2015 (č.l. 18) ako aj na oznámenie zo dňa 03.08.2015 (č.l. 48) z ktorého súd zistil, že dňom 14.07.2014 matka bola vyradená z evidencie na vlastnú žiadosť z dôvodu starostlivosti o dieťa do 10 rokov veku, pričom matka sama na ústnom pojednávaní uviedla, že malol. dieťa chodí do materskej školy, kde má výdavky na malol. dieťa a v období od 01.0.2013 sa v ponuke voľných pracovných miest vyskytli miesta v odbore účtovníctvo aj iná nekvalifikovaná práca, súd návrh matky na zníženie výživného zamietol, poukazujúc na tú skutočnosť, že sama žiadala, aby bola vyradená zo zoznamu uchádzačov o zamestnanie a mala možnosť od 01.09.2013 sa zamestnať keďže v ponuke voľných pracovných miest vyskytla práca ako nekvalifikovaná práca podľa udania Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Dunajskej Strede, oddelenie sprostredkovania a poradenstva (č.l. 18).

Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Až v prípade ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkom zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti. Zmena výšky výživného alebo jeho úplné zrušenie je možné najskôr od času, keď došlo k zmene pomerov. Túto skutočnosť má súd objektívne zistiť. Zmena pomerov musí byť preukázaná ku dňu vyhlásenia rozhodnutia o zmene.

Čo sa týka návrhu otca na zvýšenie výživného je pravdou, že sa zmenili pomery aj na strane otca malol. dieťaťa. Od posledného určenia výživného sa zmenili pomery aj u malol. dieťaťa, ktoré teraz navštevuje strednú školu v C.. Otec malol. dieťaťa nevedel súdu uviesť, presne akú sumu potrebuje dieťa na cestovné. Oznámil súdu len skutočnosť, že malol. dieťa býva v podnájme kde platí mesačne 80,-€ a má ďalšie výdavky, čo sa týka štúdia malol. dieťaťa, pričom v písomnom vyjadrení k návrhu žiadal zvýšiť výživné na sumu 200,-€ mesačne. Poukazujúc na zárobok matky ako aj poukazujúc na vyjadrenie otca, ktorý uviedol, že už len žiada od matky, aby ich nechal na pokoji ako aj poukazujúc na tú skutočnosť, že matka malol. dieťaťa okrem malol. P. má ešte jedno malol. dieťa, kde sama uviedla, že potrebuje na malol. dieťa 150,-€ mesačne, súd návrh otca na zvýšenie výživného zamietol. Rozhodnutie o trovách konania sa opiera o § 146 ods. 1 písm. a./ O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave (§ 204 ods. 1 / O.s.p.).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O. s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1/ O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodovanie vo veci samej,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a)

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,

Rozsah , v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 205 ods. 3/ O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá toto vykonateľné uznesenie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (§ 251 ods. 1/ O.s.p.), ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (§ 251 ods. 2/ O.s.p.).